

Womhaj Bóh!

Czisko 9.
4. mērza.

Lětnik 10.
1900.

Szerebke njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy robotu w Szmolerszej knihicziščetni w Budyščinje a łu tam dostacž ja šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Invocavit.

2. Korintiskich 6, 2.

Wón praji: Ja bym cze w spodobnym czaŝu wuŝlyŝchal a bym czi w tym dnju teho sboža pomhal. Hlaj, nětk je tón prawy spodobny czaŝ, nětk je tón džen teho sboža.

„Doŝež maŝch na mojej hnadze“, běŝche tón knješ wot tróna ŝwojeje majestofeje k Pawolej rjeknył a ŝwjaty Pawol běŝche w tutej hnadze potajniŝtvo ŝwojeje mozy ŝpóŝnal. W njej leži teŝ ja naŝ potajniŝtvo ŝnutŝkowneho žiwjenja. Knješowa hnada je potajene manna, wot kotrehoŝ ŝo wŝchědnje w puŝczinje tuteho žiwjenja žiwieč mamy, jow je ta ŝkala, ŝ kotrejeŝ dyrbinny ŝo žiweje wody napieč. To drje je ja jich wjele wulke potajniŝtvo; pschetož, džiwnje doŝež, je wjele ŝcheŝczijanow, kotŝiž njewjedža, kač wjele runje na trajnym doŝtawanju leži. Někotryžkuliz ŝkorzi, jo pola njeho ŝ jeho duchownym žiwjenjom tač prawje do přědka hieč njecha, jo je ŝebi ŝhodzenie po ŝhryŝtuŝu zyle hinač myŝlił. Runje jako njebychmy ŝhudzi, proŝherjo, do cziŝta ŝhori, bėdni, ŝ jenym ŝłowom hrėŝchnizy byli, kotŝiž bychu wŝchědnje noweje hnadny potriebali. Bóh to ŝawėŝečje lėpje wė hacž my a w jeho njewurjekniwej dobročze je jeho hnada kóžde ranje nowa, a kač naŝch katechismus praji, wón hrėchi wŝchědnje a bohacze wodała tym, kotŝiž w pokutnej wėrje k njemu pschihadzeja. Wŝmi ŝebi pschirumanje na žórlazej ŝtudni. Kač waŝne tola pschi njej je, jo ŝo žórla žórla a rola njeje jatŝkana! Tak teŝ leži

potajniŝtvo ŝcheŝczijanŝkeho žiwjenja na doŝtawanju hnadny. „Bóječe ŝem wŝchitzy, kiž wy lacžni ŝeče a piče wot wody žiwjenja darmo!“

To wŝchač je to napominanje wŝchitkim njedziwajo na czaŝ, kotryž je ja ŝcheŝczijanow pschezo hnadny czaŝ. Szwjaty Pawol hlada ŝ ŝhroblým ŝmužitým wóčžkom do ŝwojeho czaŝa. W nim wŝchač bė ja cžlowjekow mało ŝweŝelazeho widzeč. Najwoŝebniŝche ludny, Griciŝki, Romŝki, Izrael ŝtejachu w polnym ŝkaženju a minjenju. Njerodne, njepózcziwe waŝchnja, politiske a nabožinske roŝriŝanja ŝpózerachu najlėpŝche mozy ludow. Tola mjenuje ŝwj. Pawol ŝwój czaŝ wulki czaŝ. „Hlaj, nětk je tón prawy spodobny czaŝ, nětk je tón džen teho sboža.“ To cžini, jo ma na czaŝ ŝwój pohlad ŝ wyŝoka, duž widži w ŝhryŝtuŝu njebjo wotewrjene, a hnadu widži ŝo dele žórlieč.

Tež my ŝmy we wulkim czaŝu žiwi. To njeje mējenje jako horde naduwanje, kačleŝ huŝto ŝ erta tajŝch klinezi, kotŝiž wot wulkeje wójny ŝem naŝch wótzny kraj do njebja poŝbėhuja a nočzedža te cžėmne wotŝcženy widzeč, kotrež ŝu mjeŝ tym na naŝch lud panyle. To pak je tym napschecziwo prajene, kotŝiž wo ŝtarym dobrym czaŝu ŝpėwaju, a tym napschecziwo, kotŝiž wo nowym kraŝnym czaŝu w zhrkwi wėŝchcža, na nowe wulecze ŝwjateho Ducha cžakaja a naŝch czaŝ jako ŝnadny ŝhuduŝki, wot wŝchitkich hnadnych darow wopuŝchcženy czaŝ wopiŝuja. Ně, „nětk je prawy spodobny czaŝ, nětk je tón džen teho sboža.“ W Wožim ŝłowje, w ŝwjatymaj ŝakramentomaj, w přėdo-
wanju, we wodawanju hrėchow ŝo nam pschezo hiŝcže

Boža miłość ńwęczi, a sctoz ńebi jenoż ńlonzo ńhrystufoweje prawdosće do wutroby a ńiwjenja ńwęczić dawa, tón je jako drjemo plodzene pschi rěcach, kotreż ńwoj plód dawa w ńwojim czańu a jeho liścje njeswjadnje.

Samjeń.

Pucźowanje po Bożim piźmje

abo

lajle myśle nadendźech, Boże ńłowo cźitajo.

Podawa ńwěrny cźitać „Bomhaj Bóh-a“.

(Potracźowanje.)

1. knihi Mojsařowe, 4. staw.

Alle na Raina a na jeho wopor nje pohlada Bóh hnadnje; wón jemu jasnje a widźomnje siewi, so je Rainowa wutroba tajka, so ńo jemu njespodobna, a so teź teho dla njebudźe jeho wopor pschijecź. Duź roshněwa ńo Rain jara: Sněw pschecźiwo Bohu, psched kotrymź mješje ńo hanibowacź, a sawiřcź pschecźiwo bratrej, sadh kotrehoź běsche stajeny, hacź runjeź běsche přeni narodźeny. A jeho wobliczo ńo pschemeni. S potulenej hłowu řhodźeje wot teho dnja, a tak siewi ńo smyřlenje jeho wutroby teź swonkownje.

Tehdom dźeje tón Knjes Rainej, widźomnje jemu ńo siewjazy: Na czo ńy ńo roshněwał, a czecho dla ńo pschemeni twoje wobliczo? Ty nimařch žaneje pschicźiny, so ńy na mnje hněwny a so twojemu bratrej sawidźiřch, kaź to s potulenej hłowu siewiřch. Sněwai ńo radřcho ńam na řebje, so ńy dotal hřeřchnje žiwy byl a řahaj ja ńwojim bratrom, so by teź Bohu spodobny byl; ja to je teź tebi pucź wotewřeny runje tak derje jako jemu.

Njeje to temu tak? Seli so budźeřch dobre cźinicź, dha budźeřch spodobny. Pschuwobrocź ńo jenoź ke mni s poboźnej, wěrjazej myřlu, potom móžeřch ńo teź saweřeće hnadźecź, so budu twój wopor hnadnje pschijecź, a wutroba a mješwoczo budźetaj ńo roswjeřelicź. Seli so pať njebudźeřch dobre cźinicź, ale budźeřch ńo dzeń a hórje do ńwojich nęcziřchich myřlow ponuricź, dha hřeřch wotpoczuje jako torhaze swěrjo psched durjemi a ľaka jenoź na řhmany wokomiť, so mohł ńo na tebe nawalo tebe rořtorhacź. Alle njeschidaj ty jemu jeho wolu, njepořłuchaj na njón, hdyź tebi jebaze ńłowa řhepta, so by tebe s twojeho doma wuwabił, ale knjeź nad nim, a so by to móhł, posřiczu tebi pomoz ńwojeje wřehomózneje hnady.

Sswj. Pawoł piřa ńwojim Romřkim řicheřcziřanam: Njedajeće teho dla hřeřej knjeźicź we waschim řmjertnym czele, so byřcheće jemu pořłuschni byli w jeho řadořcźach. Njeweřcze? komuź ńo podacze sa wotrocźkow ř pořłuschnořczi, teho wotroczyřcź icze wy, kotremuź řcze wy pořłuschni, njech je hřeřej ř řmjereci, abo njech je pořłuschnořczi ř prawdosczi.

W řatanje knjezi mōź hřeřchneho řtutka, kotryź na cźłowjeka ľaka a ńo ja nim ředzi, so by cźłowjeka, hdyź wón wopuřczi ńwoju řnutřkownu komorku, hdyź Bóh se řwědomnjom s nim řeři, řanicził s řjabolřkej řuřarřkej mozu a s ľořhtnej hrořnosczi.

Cźłowjek, do hřeřcha padnjeny, nima a njemōze wolicź, so by abo so njeby do řpyřowanja padnył, tola wón móze wolicź, hacź cze hřeřej ńwoju wolu pschidacź abo hacź cze nad nim knjeźicź.

Bóh řeři s Rainom kaź s dźeřcjom, kotreź je ńwojeje wole, wuhudzi jemu, řctoz w jeho wutrobje řpi, a řctoz psched jeho durjemi kaź ľaw, kaź dźiwje, torhaze swěrjo ľaka; a řctoz Bóh Rainej wopořaje, to wopořaje wón řōzdemu; jenoź ředźbuř na ńwoju wutrobu a na hłōb Boži!

A Rain řeřiřche je ńwojim bratrom řabelom. Na Boże napominaze ńłowo njepořłuchawřchi ponuri ńo dzeń a bóle do ńwojeho hněwa. řaj, rořbudźiwřchi ńo, so cze bratra řaraiřcź, naręcza jeho, pschecźelnije ńo s nim rořmolwo, so by s nim na polo dořchōł.

A poda ńo, hdyź wonaj běřctaj na polu, so Rain pořtanu pschecziwo ńwojemu bratrej řabelej, a řabij jeho.

S Rainom je řōnřte řymjo hižo wurořřto do hadoweho řymjenja, s jeho řtutkom je ńo hřeřch siewił jako „mordať wot řpocźatka.“ Tak dźeli ńo hižo tu dwoje řymjo mješ cźłowřkim narodom, a tele dwoje řymjo wohładařch po wřchěch cźłowřkich řtawijnach. Rain je přeni cźłowjek, kotryź je ńo pod hřeřchne knjeřřtowo podal. „Wón běsche wot teho řleho“, piřa nam řwjaty řan w 1. liřcze.

Tehdy dźeje Knjes ř Rainej: řdže je řabel, twój bratr?

Wón pať wotmolwi se řelharnym jaiřkom a se řařaklej wutrobu: řa njewěm, řym dha ja řwojeho bratra wajchtať?

Wón pať dźeje: řctoz ńy ty czińil? Ty mēniřch, so twój bratr njemōze wjazy řeřiřcź a pschecziwo tebi řwědčicź; ale ja tola jeho hłōb řhřchu: hłōb twojeho bratroweje řwje wola na jeho mješcze ke mni wot řemje wjeczenja dla.

(Potracźowanje.)

Tujawka a řroka

abo

řurf a řarfa.

Na řřokolzy běřctej překnej dźeřczi: řurf a řarfa, bratr a řotra.

Tymaj řřori junu macź. Duź praji řimaj wowka: „Wboha macź je jara ľacźna, jaiřł ńo jej řpochi dźařnow ľepi. řđitaj do malenow, so jej malenoweho napoja řwarju.“

W řřoku dźeřctaj w řmōrzu řchcziřpacź, řiź bē tehdy w delnich řromach malenowy řajť. Tu běřche wjele wřchelaiřch ptakow, mješ kotrymź běřctej wōřebje dwaj dźiwnej: překna tujawka a řchcžetata řroka. S wjōřkeje ředle řurřotarřche tujawka na pilnej dźeřczi, pschihładujō, tak ńo ja ľubu macź řtaratej.

Njenadziřy řimaj řroka wjřche hłowu řařchcžebota.

Na to praji řarfa řřuchla: „řurfo, řurfo! řřōřczi řchcžebot rady na njeřbože wěřchczi. Wřđaj mamōj nařchcziřpane. Domoj, domoj! Běřmoř w řřoku!“

ředom bē to doprajila, dha bē řđiwoniza, ľeřna řona, teź tu. řo běřche řđiwne řoniřchczo, kotreź w cźmowym řmōrzu pschewwasche. řow w huřřch řchmřeřach bē jejny psched ľudźimi potajeny dom.

řa drje řebi dźeři ř řeřanju njelojeřche, kaź řtara řnata řřjera, ale řhowsche je nēřcto czařa, a hdyź bēchu trochu wot-rořřke, potom je řđidam pschedawasche. —

řurf a řarfa, ńo jeje wuřřōřawřchi, chzyřctaj twochnyč, ale wona jeju popadny. Duź ju dźeři wřeřchczo prořchēřctej: „ľch, boředla naju puřczi, a njecziń namaj niczo!“

Alle to běřche, jako byřctej řamjeń prořřloj. řeje wutroba běřche jako řruty řurť. řjeje wřcheho hnuřza wona njebořatzy řobu wřa. — řujawka se řobuřelnym hłōbom na to řalōřczeřche, ale řrōzy bē to řmēch. —

řurf a řarfa mješcťtaj ńo w řmōrzu jara řlo. řumyřřlena řđiwoniza bēřche nimo mēry ľōřchcza, tak so wo pēřolazy mēd njerodźeřche. řōn jej prawy dořcź njebē, duź chzyřche cźmjelazy mēč. řđmjelny w brjuřche mały puřeřť nosřha, w kotrymź řłōdka řapka řeři. řele řapki dyrbjeřche wbohi řurf cźmjelam s brjuřřka řorhacź, a bu njemdrje řity, hdyź jich dořcź njenatorha.

řarfa pať dyrbjeřche rořu řojicź, hdyź ńo w řarřchim řłōnczku řrepeři řybolachu, so by ńo ta řuřarřnicza s njeř myľa, dořelź chzyřche pschewo řjeńřcha bneź a młōdřha ńo řdacź. ř hdyź řana rořa njebē, dořta řebi wboha hōłcza puři, runje kaź řurf.

* * *

řatej dźeři wřchaf byřctej pschēřcžeharzy rady czeľkōj. Alle hdyź bēřche s ľeřa řadny pucź? ř njebyřctej ńo w huřřym řmōrzu řabludźiloj? ř hewaf teź řane mōžne waschnje njebē, řđiwonizy s papłow czeřnyč. řchetoź tale njekrařniza mješje řuřkazy řchpihel. řdyź chzyřche dźeři řojicź hieč, by do teho řchpihela pohładala a teź hnydom widźala, hdyź řane dźeři řu. Duź by ńo teź hnydom dohładala, hdyź řurf a řarfa czeľatay, a by jeju řařo popadnyła a na řrej rořřchwifala.

řona mješje teź řđiwny řuřarřniřki czeřať. řctoz by řebi s tym hłowu czeřať, temu řtare wlořy řařo womłōdnymchu. řmimo teho řodźeřche ńo s nim hiřchcze na druhe waschnje řuřlacź. řdyź řōn wona na řemju cziřny, tam nařta hnydom huřřy czeřnjowny plōť, řiź njeby njkomu czeřnyč dal. řōn ja nimaj cziřnywřchi, by jeju hnydom řařo mēla. —

řunu wjeczoť řurf a řarfa w řeřřach ředžo řalōřczeřctaj: „ľch, hdy byřmoř tola doma byľōj! řctoz-teť-to wboha řhōra macź a ľuba wowka czińi?“

řřobuřelnija tujawka pēřa na njeju s ředle řurřacź: „řurřje rano řahe, hdyź to řđiwoniřřto hiřchcze řmōrčō ľeři, dyrbitej ńo s prořcha mēč. řłajtej, řa jutřřchim wona na ľudźaze wiki pōndže, a waju řđidam pscheda. ř czi waju wotwjeđu a w zuřym řraju pschedadza, hdyź ľudźi pschahaja a draczuja. Duź mēřtaj ńo řřradžu přecź!“

"Haj, luby ptacžko" — žalosejše mały Surt — "hdže a kat móhlej bo i lěša namafacž? Hdže je žadni pucž?"

Ptacžk wotmołwi: "Zana bojosež pucža dla. Za chzu rano šahe wo woknjescžo dypacž, so žebi njepšehpitaj. Potom prjedy waju lecžo pokajam wamaj bližichu šchecžku i lěša won. Ale Surtko, wšmi pšcheradžetški šchpihel žobu, a ty, Marka, pať tón cžekaf wošmješch. — —

Prjedy hacž kłoncžko šekhadža, šaklyšchschetaj Surt a Marka dypanje. Čžicho jako mšichžy bēšchtej i durjemi won, Surt šchpihel, Marka pať cžekaf w ruzy džeržo. Sako i wētrom cžekafschtej pšches lēš, w předku lecžejche tujawka a ja nej nōšchlowaschtej džēczi.

Bōrny šaklyšchschetaj Džiwonizu hrošnje wolacž, a žo wobhladnywšchi widžejchtej ju njemdrje bēžecž.

Kaf bē tola do teho pšchijchla, jo stej Surt a Marka prjecž? Šsroka bē jej pšcheradžila, jo stej cžekloj, a šchpihel a cžekaf žobu wšaloj. Teho dla ju šloby pošpēschichu, a w štoku, kaž tōrny šmij, pušchcži žo ja nimaj. A žroka šchcžekotajo prjedy njeje lecžo jej w huštych šchurčelach cžaru cžeknjeneju pokafowasche.

Wbohej džēczi! Štoro waju kušarņicža šažo šmēje! Šižo waju hraba!

Š dobom šawoła tujawka: "Marka, cžiči cžekaf šady žo!"

A jōn na šemju cžičnywšchi, nastā i njeho we wokomiku wulki plōt. To bēchu lute šadzērate wōšty a cžerņje, tať lucžibarčka wjazy dale njemōžejche. Mjes tym cžeknyšchtej wuštrōžanej džēczi khetro kruč. Ale šakrowata loječka žo tola nēkať pšches cžerņje pšchedrē. Bōrny bē šažo cžekazymaj bliško ja pjatami. Šižo žroka šajchcžekota: "Šrabaj, hrabaj! Tu jeju mašch!" Tujawka pať Surtkej šawoła: "Cžiči šchpihel šady žo!"

Lēdom tōn k šemi dolecža, dha bu i njeho wulki hat, a nad nim hlādki lōd.

Šakliwajo Džiwoniza na lōd štocži. Ale žo wobšunnywšchi i tajkim wotmachom šnať padny, šo tam rošmasnjena ležo wōšta, jako grawocžiwny planž. A žroka šchcžekorjeseche wyšche njeje. —

Surt a Marka bēšchtaj wumōženaj, a tujawka žo šweželena k žwojim mlōdny wōrcži.

Mjes tym bē macž šažo wotšhorila, plakajche pať i wowku pšchezo wo šhubjenej džēczi.

Kunje ronjeschtej plakazej i nowa žylšy, hdžy žo durje nahle wotewrichu. Šlaj, Surt a Marka pšchindžejchtej cžilaj a štrowaj nuts.

Kajke šradowanje! Kajke džakne šdychowanje!

Wōjwodowa Bjedrichowa Schleswig-Holsteinstā.

Mly lubym cžitarjam hižo špomnichny wo šemrjecžu macžerje našejše lubowaneje khetžorki. Š nej je cžicha žona šajchla k žwojeho šnješa wježeloseži. Wona bēšche cžicha a pobožna žona. 11. septembra 1856 bēšche prynž Bjedrich Schleswig-Holsteinski še žwojej njewjestu Adelheidu i Hohenlohe-Langenburg pšched wērowanškim woltarjom štejal a bēšche potom i nej do štareho hrodu rycžerčubla Dolzig w Šorganškim wokrješu šacžahnył. Młodaj mandželštaj mējeschtaj tam šbožowne lēta. Přeni narodženy žyn wšchaf jimaj w přenich lētach wumrje, ale w šrudnyh cžakšu bu jimaj 22. oktobra 1858 džowka wobradžena, prynžekša Augusta Viktoria, našcha nētežišcha khetžorka. W lēče 1860 žo tam prynžekša Karolina Mathilda, kotraž je wot lēta 1882 i wōjwodu Bjedrichom Ferdinandom w Schleswig-Holstein-Glücksburgu wōženjena, a w lēče 1863 žo w Dolzigu wōjwoda Ernst Günther narodži. W našymje 1863 wumrje danški kral Bjedrich VII. a wōjwoda Bjedrich wuštupi še žwojim žadanjom, šo ma prawo knježenja we wōjwodstwach pšchi Lōbjju. Wōn žo še žwojej žwōjbu do Diala pšchekybdli a lēta šnyštnoječe a rudženja pšchindžechu. Teke lēta pšchinyžechu wōjwodže bolostne a šrudne našonjenja: wōn durbjesche žo žwojeho prawa na Schleswig-Holsteinstu wotrijecnyč a poda žo še žwojej žwōjbu najprjedy do Gothy. Po žmjercži žwojeho nana žo wōn na rycžerčublo Primkenau w Šchlesijskej poda. W Dialu žo nētko i prynžom Bjedrichom Leopoldom wōženjena prynžekša Luisa Sofija narodži. W Primkenau pšchekybdli šažo šbožowne lēta. Wōjwoda prōžowasche žo wo polēpšchenje žwojich kublow, ale we wōjwodškim hrodže njeknježejche jenož duch džēla, ale tež duch modlitwy. Švangelski Bōži dom, kotryž bēšchtaj wonaj žamaj natwaricž daloj, porjadnje wopnytwaschtaj. Wšchēdny džēn pať, hdžy mējeseche wōjwoda wōntach cžinicž, by wōjwodowa hušto w šchulškej ištwe pšchi džēcžoch šedžala

a pošluchala i kēdžbliwym wuchom na rošwucžowanje w nabožinje a žo wježeleseche, hdžy džēczi rad Bōže žlowo pšchiwšachu a te žlowa we žwojej wutrobje wobšhowachu. To bēšche najwjetšche wjekele wōjwodoweje, žwoje džēczi wocžahnyč w bohabožoseži a napominanju a to bēšche šbože wōjwodšejše žwōjby, šo bēchu w nutrnej luboseži šjednocženi.

Šswērny žwojemu šemškemu kralej a žwērny wēčžnemu kralej, to bēšche wōjwodowe šmyšlenje a jako durbjesche pšchecžimo Franzowskej na wōjnu wucžahnyč, wōn wšchu boloseč a hōrtošcž dla šrudnyh našonjenjom podtlōcži a i dobnje žobu do wōjny cžehnjeseche. Hdžy žo domoj wōrcži, bē wōn jenož ša žwoju žwōjbu žiwny. Wōn mōžeseche hišcže prynža Wylema Prusšeho dyš a dyš na žwojim kuble jako hošča powitacž, wōn hišcže wohlada, kať žo prynžowa wutroba pšchihilešche k wutrobje prynžeky Augusta Viktorije. Prjedy pať hacž žo žlubjenje na šjamne da, wumrje 14. januara 1880. Wōjwodowa je wot tamneho cžaka i wjetšcha wot žwētneho hibanja šdalena w Draždžanach žiwa była. Nētko je ju tōn šnješ i bolosečow tuteho kħudeho žwēta tam domoj šawołať, hdžyž ani šrudoba, ani wōlanje, ani žmjercž wjazy njebudže. Šeje cžēlo je ššhowane w žwōjbynym pohrjebnyh wjelbje w ewangelskej žyrkwi w Primkenawje.

Wōtčenašch.

Štyšnosč, štaroseč, šrudoba
Hdžy cži wutrobu tu łama;
Wopuschčžena bjes trošchta
Ma to špomni, šchtož ju tama,
Teħdy kħwataj k modlitwi
K bōjškej majestetoseži.

Njemodli žo pōhanšy;
Šchto chze cžrjōdka žlowow žama?
Bōh je mjehkej' wutrobny —
Šdychjenje ju hižo łama;
Prōštwu, kiž da Žesuf cži,
Tu Bōh wēšče wušlyšchi.

Wōtče našch! žo modlimy,
Kiž žy we njebjškim raj!
Šwojim wēčžnje placžišch ty,
Hdžy žo žwēru pokafaju;
Twojoh' mjena krašnoseč wšcha
Kōždy cžak budž žwječžena.

D pšchindž, knježe, k nam twōj raj,
Kaž we njebju, tať na žwēczi
Twoju wolu chžemny, hlaj,
Dopjelnicž my, tvoje džēczi;
Daj nam tež hacž do žmjercže
Wšchēdny našch kħlēb i luboseče.

Ach! po tvojej hnadže nam,
Mily wōtče, hrēchi wodaj,
A dla našchich winow tam,
Knježe, wodacže nam podaj,
A tať, kať my wodamy,
Špuschcž nam našche winy ty.

Mochžyl špytowanja žlacž,
Njedaj, šo žo pokunjemū —
Špožcž nam mōž, šo pojimacž
Šrēšchnu žadošcž šamōžemny,
Pomhaj mōžnje kōždy cžak,
A wot ššeho wumōž naš.

Šchtož te i wēštej nadžiju
Pōkornje we Žesu mjenje
Přokly žydom prōštwy tu,
Mōže „hamjeń!“ prajicž rjenje;
Šamjeń, haj to b'dže žo štacž,
Přošchmy tať, Bōh budže dacž!

Wšchelate i blišta a i dalōta.

— Šedny jenicžki Šserb je žo pšchi pšchijimanskim pruhowanju do Budyškeho šeminara pšchijať. Šažo durbimy žebi prajicž, šo

žu vschitke nasche próstwuy podarmo byle. Pschezo pschi starym wostanje. Na to so njedziwa, so je so Budyński seminar k temu sałožil, so mohł wošebje herbste schule je herbstimi wučerjemi saštaracz. Hdyž so praji, so Serbja w suajomnosći nemskeje rěče Nēmzaw wahu njedzerža, my temu pschihłowowacz njemóžemy. Wěste je to nashonjenje, so Serbja po nęcim Nēmzaw w suajomnosći nemskeje rěče pschesczahnu, dokelž dwě rěči snaja, a teho dla tež rěčne prawidła lóžo dorosymja. Styšknijwe so pschezo sašo praschamy: Njepšchiúdže bórny čaš, w kotrymž budže nam pomhane.

— Njenadžizy wumrje w Budestezach tamniški zyrkwinski a gmejnski priódkstejerer Schmiš. Njebocziczi běšche we swojej wošadže dla swojeho pscheczelniveho a sprawného waschnja a dla swojeho wopomniweho prózowanja w swojim powołanju jara lubowanu. Duž běšche tež žarowanje w žylej wošadže pomšchitkowne. To njewi so tež wošebje saúdzenu njedzela, na duju jeho khowanja. Ludžo so se vschěch bokow žołmjachu, jemu poplednju čzešč wopofasacz. Kaž murje stejachu woni wokolo žarowazeho doma, so njeběchu pschewidžecz. Se řuhodnych wošadow a tež ř Budyščina běchu na khowanje pschischli. Psched domom měšesche knjes farar Mrosak wotproščenje, pschi čimž spěwański chor ariju spěwajše. Kaščez njeběchu řobustawy wojeřsleho towarřtwa. W Božim domje džeržesche řwak njeboczicžkeho, knjes farar Golcz ř Budyščinka čželnu rěč. Njebocziczi ma wulke řařlůžby wo Budeščanski gmejnu, řa kotruž je řo řwěru jako gmejnski pschedstejerer prózowal. Stajnje běšche hotowy, pomhacz a radžicz, hđžež jeho potrebachu. Wón měšesche řa řawne prózowanje wošebity dar wot Boha. Wulki džak jemu tež řlůžba jako zyrkwinstemu priódkstejerer. Wón je jedyn ř tych byl, řiž řu w swojim čžafu řa wobnowjeński twar Budeščanskeho Božeho doma wustupili. Wón je řo w swojej njewustawazej njepróznowosći řa to prózowal, řo je Budeščanska wošada řwój řjany Boži dom dostala — jedyn ř najřeńschich Božich domow nascheje Łužizy. řa lubym řemřetym dže hnuty džak do wěčnosče!

— řastaniščeřo řa tworowe čžahi řo nětko w bližšich čžafu w řubřizach řałoži. Čži, kotřiž řo řa tu wěž řajimuj, řu dobrowólne dary hromadžili, řebne polo kupili a řo řelesniřkej direřzije pschepodali. Duž najřerje dolho wjazy njebudže tracž, a tole řastaniščeřo do řiwjenja řtupi.

— Wulki njedostatř je řtajnje byl, řo řo Budyński wulki hermanř wot řoboty psched řalmarum hacž do pónđžele wotđerži. Wulki běšche to řtrach řa nowych řonfirmadow, kotřiž běchu psches hermanřowu řaru do duchowneho řpyřowanja čžehjeni byli. řa wjeřkelym hermanřu bychu bórny řabyli, řchtož běšche řo řim w Božim domje řa wutrobu řołožilo. Duž je řo řašo pscheczimo temu njedostatřej w řhromadžisnje měšezanskich řastupjerjow rěčžalo a namjetowalo, řo řa řo hermanř řyđžen řažo wotmēcž. řonle namjet řo tež řchisřa. řadžiřomnje řo tež měšezanska rada řa řonle dobry wotřohlad wupraji. řětřa řschaf řyřbi řiřčeče pschi starym wostacz, dokelž řa řo pschepołoženje hermanřa wot řministerřtwa řchisřacz. řa temu řak je řětřa řižo řořđe. řadžiřomnje řak dobra wěž, řaž je hacž dotal ř tymi namjetami bylo, řašo do wody njepadnje a řo řepi w řapjerjanyh řorbje.

— řtrajř w řakřich wuhlowych řodkopřach je řkónčeny. řež w Čžesřej řo ř kónčej bliži. řuž je řadžiřa, řo wuhlowa uřa řež po nęcim řo řhubi. řjedzele řschaf řo pschezo řiřčeče řinu, řjedy hacž je řschitřo řašo wurunane. řastate řacženje běšche řschewulke. řy řebi nětko řospomniřy: řařki wuřpěch je řtrajř řa řych řel, kotřiž řu řon do řtuffa řtajili, řa řozialdemokratow? řozřili ničžo njepřu. řomu řu najwjazy řeschřođžili? řswojim towarřcham, dželaczeryam, kotřiž řu pod řtrajřom najbóle čžerřili. řucži řu řyřbjeli řymu řrěčž a ř temu řiřčeče w řabrikach džělo njepřu řeli, hđžež řyřbjachu wuhloweje řuřy dla dželacz pschestacz. řswoje řadanja řodkopřowu dželaczeryo řež řopjelniřene řimaja, dokelž běchu wone pschehnate a řo řim řopjelničž njemóžachu. řaž je nětko řižo pschewidžecz, řměřa čži, řiž řu řohřojmyřlnje řtrajř řapoczeli, najwřetřchu řchřodu. řakřka hacž dotal řimale řschitřke řwoje wuhlo ř Čžesřej bjerjesche a řa řo řdajše, řo njemóžemy řes nich byčž. řnětko řak je řo řa řowučenje řtalo, řo řkónčnje řes čžesřich wuhlow, wošebje we wulkich řabrikach řež dže. řy řožemy dže řasche řamjentne wuhlo w řakřej řepje wužicz. řa řyřnjěž njebychmy řame řamjentne wuhlo řepili, řamy tola řyřle dobre řepjenje, hdyž tole řamjentne wuhlo je

Subornečanskim, řubrawřkim abo řitawřkim atd. wuhlom řerje řměřchany. řařřerje řměřa čžesře řodkopřki najwřetřchu řchřodu' hdyž řu řebi řami řwój pschichřod řohubjeńschile.

Schto řu řubla řuteho řwěta?

Do wobřdlenja řameho njedóndžesč. řone běšche řolne řarowaznyř. řonřach w řhěži řa řejach w řymnym řymřkim řowěřje a řařlůřach nětko řłowa ř čželnej rěče. řsched řyđženjow běšche temu pscheczeleri jeho řčžěřaza řandželřa řubu džowcziczku wobřadžila. řnětko řandželřa w řaschěřu řežesche a řa džowcziczka běšche řiwa. řeniczi řyn, ř3 řet řary, wón wjedženy řschón wuřudženy řraji: „řa njecham! řa njecham řow wıđžecz!“ řan, řmój pscheczel, řhablajše wón a řo w bolorěži wjeshche a řak džiwnje řtonajše, řaž řym to wot řeneho řlůřchal, řotryž řjes řyřłow dolho w řmjertnym ředženju řežesche. řscheczel řoju řuku ř řebi řorže a řu řłoczesche, řaž řy řje řyřł do řwojeho řadwěłowanja nups řčžahnyčž. řón řaneho řłowa njepowjedajše, řaneho pschi řyřłym řhowanju; wón řyřł njepłakajše.

řuby řožo! řchto řym řy řodružniřy řa řemi! řewal řmój pscheczel řak wěsčže wuřřupowajše, řo řebi řruhdy pschi řebi řyřłach: řón je řnes řad řwojim řiwjenjom. řón wobřteřnosče łohřo wobřnjeřesche. řón by řebi řschitřo wuliczil, řak řyřbi řchiciz. ř nětko jemu řon řnes njenadžizy řicženje řtaji; nětko jeho pscheczel ř wulicženju njedobřahajše, nětko wón řwój řosřom wumartrowajše a řyřłe řon řhubicz. řoblicžicz řo řasch řoh njeda, ale wón řa řo wěřicz a řubowacz.

řa řucžu řa řohřebniřčezō řo řola wobřdlerjow řeho měšezanskeho džěla řak řiwe dželřracže řofasa, řo mohł řebi řrajičž: řoža řschchomóžna řřka je řow pschejčla.

řo běšche řnuřaza řhřnosčž, w řotřejž řon pscheczel pschi řowje řejesche. řón do řowa řladajše. řak wótřje jeho řuba řandželřka řrje w řyřłym řiwjenju ř njemu rěčžala njeběšche, řaž řa we řlubiniře. řak řařnje řrje řu řenje wıđžal njeběšche, řaž w řej řmješčinje dželenuja. řón řorje řohlada ř pohladanjom, řaž by řalokny njepřechczel njewıdorny psched řim řtal, ř kotrymž by wozowacz řyřbjal. řón njepłakajše, wón njerěčesche. řle řajke ředženje běšche řa w řym řalym řumje, we wutrobje řeho pscheczela. řa jemu řiřčeče řunřocz řuku řodach a pschejach jemu řoži řrořchř. řa řojimaj woczomaj a řa řařřku řežesche: řmój řuby řratřje: řařchřř tu je a řebje wōla! řwoja řrudoba řa něchto njebřeske: wona pschicizē wot řoha. řch, řchřoda, řo jemu to řłowo řa wótřje njepřchıwołach!

Něschto ř rořpominanju.

řrěchi a řeže řo řes řaladřa řarodžā: řak řak řo řarodže řalaja řy řschitřy wěřy.

Dobrowólne řmilne dary řa wbohe řłóđne džěczi w řřřizy w řserbach řawđate:

Dotal řahromadžene: 2760 řr. 62 řp.

ře řlepjanskeje wořady:

řot řžewinskeje gmejny řola řšlepeho . . . . . 5 = = =

řromadže: 2765 řr. 62 řp.

ř mjenje wbohich řłóđnych džěczi řraji džak

řólcz, ředaktor.

řaljšche dobrowólne dary řa wbohe řarmeniske řyřoty:

ře řšlepjanskeje wořady:

řot řžewinskeje gmejny řola řšlepeho . . . . . 5 řr.

ř mjenje wbohich řyřotow řraji wutrobny džak

řólcz, ředaktor.

„řombaj řoh“ njeje řenož řola řnesow řuchownych, ale řež we řschěch pschewawarňjach „řserb. řowin“ řa řřach a w řudyřchinje řostacz. řa řchřwóřčž řčta řlacži wón 40 řp., řenotřlıwe čžıřłā řo řa 4 řp. pschedawaju.